

Česká republika

Published on Syngenta (<https://www.syngenta.cz>)

[Domů](#) > Kohoutci

Kohoutci
Oulema

Kohoutci

Plodiny

- [Ječmen jarní](#)
- [Ječmen ozimý](#)
- [Pšenice ozimá](#)

Zařazení škodlivého činitele

Škůdci obilnin

Popis škůdce, hostitelské rostliny

Kohoutek černý (*Oulema melanopus*): Brouk je 5–6 mm dlouhý, modrozelený, zřídka černé krovky, štít, stehna a holeně oranžovočervené, hlava a chodidla černé.

Kohoutek modrý (*Oulema lichensis*): Brouk je 4–5 mm dlouhý, celý modrý až modrozelený. Oba druhy mají na krovkách podélné pruhy světlejších bodů.

Larva obou druhů je až 5 mm dlouhá, tělo silně klenuté s nemotornými končetinami, mocná černá hlavová část, žlutavá pokožka pokrytá černavým slizovitým povlakem výkalů, takže larva připomíná slimáčka. Oba se vyskytují především na pšenici a ječmeni, kohoutek černý také na ovsu a příležitostně na kukuřici. Také četné trávy patří k hostitelským rostlinám.

Příznaky, možnosti záměny

Požerky od brouků nejsou významné, protože vícekrát mění místo žíru. Při jejich úživném žíru od počátku května vyvírají podlouhlé díry mezi listovými žebry. Od počátku června vyvírají larvy vrstvy buněk mezi žilkami listů až na epidermis spodní strany listu, takže vznikají proužkovitá okénka. S tímto příznakem se lze u jarního ječmene a pšenice setkat především na praporcovém listu. Každá

larva zničí 2,5–3,5 cm² listové plochy, což u pšenice odpovídá asi 10 % plochy praporcového listu. Míra poškození je mnohdy tak velká, že celé pole má už zdálky bílý odstín. Poškozování larvami může u pšenice trvat až do konce mléčné zralosti. Je-li pšenice napadena velmi brzy, důsledkem může být zkrácení stébel.

Skeletování od kohoutků nesmí být zaměňováno se stříbřitými průsvitnými minami způsobenými larvami vrtalek.

Biologie

Brouci přilétají koncem dubna až začátkem května ze svých zimovišť v půdě nebo pod zbytky rostlin. Po úživném žíru na travách se stěhují v první dekádě května do polí s obilím. Po páření kladou samičky od poloviny května v průběhu 5–7 týdnů svá oválná leskle žlutá vajíčka jednotlivě nebo v krátkých řadách na horní stranu nejvýše postavených listů. Přitom dávají přednost hustým porostům a rostlinám s velkými listy, aby larvám zajistily dobrou výživu.

Začátek, objem a délka snůšky závisí především na teplotě. Od prahové teploty 9 °C začíná snůška, přičemž se zvyšující se teplotou se zvyšuje i počet vajíček (50–200 vajíček/samička). Proto nadprůměrně teplé a suché jarní a letní počasí podporuje rozmnožování škůdce.

Po 8–10 dnech se líhnou larvy. Čtvrté stádium larvy, které způsobuje asi 75 % požerků, se nakonec kuklí buď 2–5 cm hluboko v kokonu v půdě (kohoutek černý) nebo v kokonu ze ztvrdlé pěny na listech, stéblech nebo klasech (kohoutek modrý). Kukla kohoutka modrého je také při nízkých teplotách a silných srážkách ohrožena více než kukla kohoutka černého ukrytá v půdě. Mladí brouci se líhnou koncem července a od konce srpna hledají stanoviště k přezimování. V našich klimatických podmínkách je jedna generace ročně.

Kohoutci se hromadně vyskytují u pozdních výsevů a rostlin s opožděným vývojem a také porosty jařin hraničící s ozimí jsou silněji ohroženy.

Hospodářský význam

Kohoutci mají u nás málokdy takový význam, že způsobují hospodářsky významné škody, ale důsledkem intenzifikace obilnářství je tendence zvyšujícího se výskytu. V Čechách převažuje kohoutek černý.

Larvy škodí redukcí listové plochy a tím i výkonu fotosyntézy. Důsledkem toho je redukce počtu obilek v klasu a hmotnosti tisíce zrn. U všech druhů obilí existuje určitý rozsah tolerance, v rámci kterého poškození žírem nevede k žádným ztrátám na výnosu. Čím vyšší je výnosový potenciál rostliny, tím vyšší je i možnost ztráty na výnosu. Ječmen reaguje na napadení kohoutky mnohem citlivěji než pšenice, u které desetiprocentní ztráta plochy praporcového listu odpovídá desetiprocentní ztráta na výnosu.

Indikace ošetření

Chemická ochrana je jen zřídka nutná. Potom pro ní platí tyto prahové hodnoty:

- pšenice: 0,5–1 vajíčko či larva/praporcový list
- ječmen: 0,5–1 vajíčko či larva/stéblo
- žito: 0,5–1,5 vajíčka či larvy/stéblo
- oves: 0,75–1,5 vajíčka či larvy/praporcový list

Vzhledem k tomu, že brouci osídlují porost od okrajů, postačuje často ošetřit pouze je.
